

Enhed
Familier

Sagsbehandler
Lars Thøgersen

Sagsnr.
2016 - 2480

Doknr.
378222

Dato
22-09-2016

Oversigt over høringsvar til Forslag til Lov om Haagerkonventionen af 2007

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 24. juni 2016 til den 2. august 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Ankestyrelsen, Barnets Tarv Nu, Byretterne, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandforening, Domstolsstyrelsen, Et barn to forældre, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Offentlige Chefer i Statsforvaltningen, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, Kvinderådet, Landsforeningen Børn og Samvær, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Mandekrisecentret, Mødrehjælpen, Red Barnet, Statsforvaltningen, Vestre Landsret og Østre Landsret.

2. Modtagne høringsvar

Social- og Indenrigsministeriet har modtaget høringsvar fra følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Institut for Menneskerettigheder, Retten i Grønland, Ankestyrelsen, præsidenten for Københavns Byret på byretspræsidenternes vegne, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Statsforvaltningen, Vestre landsret, Østre Landsret, Datatilsynet, Domstolsstyrelsen, Mandekrisecentret og Foreningen Far.

3. Bemærkninger fra myndigheder og organisationer m.v.

Institut for Menneskerettigheder, Retten i Grønland, Ankestyrelsen, præsidenten for Københavns Byret på byretspræsidenternes vegne, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Statsforvaltningen, Vestre Landsret og Østre Landsret har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Datatilsynet har i relation til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.1.3., bemærket, at tilsynet i sin praksis normalt ikke anser oplysninger om slægtsforhold og civilstand for at være omfattet af persondatalovens § 8, stk. 1, om "rent private forhold". Oplysninger om slægtsforhold og civilstatus er således ikke "generelt" at betragte som oplysninger om "rent private forhold". At anse sådanne oplysninger for omfattet

af persondatalovens § 8, stk. 1, forudsætter, at man efter en konkret vurdering kommer frem til, at særlige forhold gør sig gældende i en given sag.

I relation til samme afsnit har Datatilsynet videre bemærket, at det følger af persondatalovens § 27, stk. 3, nr. 2, at der kan overføres oplysninger til et tredjeland, såfremt overførsel er nødvendig af hensyn til opfyldelsen af en aftale mellem den registrerede og den dataansvarlige eller af hensyn til gennemførelse af foranstaltninger, der træffes på den registreredes anmodning forud for indgåelse af en sådan aftale. Det følger derimod af lovens § 27, stk. 3, nr. 4, at der kan overføres oplysninger til et tredjeland, såfremt overførsel er nødvendig eller følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov for at beskytte en vigtig samfundsmæssig interesse eller for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares. Datatilsynet har i øvrigt noteret sig, at det følger af afsnittet, at det er forudsat, at den danske myndighed sikrer sig, at videregivelsen sker i overensstemmelse med persondataloven.

Domstolsstyrelsen har tilkendegivet, at den påtænkte udvidelse af konventionssamarbejdet må antages at medføre en øget sagstilgang ved retterne. På baggrund af antallet af sager, der i dag er omfattet af de pågældende konventioner, forventer Domstolsstyrelsen imidlertid et meget begrænset antal nye sager, som vil kunne håndteres inden for retternes eksisterende økonomiske rammer. Domstolsstyrelsen vil følge udviklingen på området og forbeholder sig ret til at vende tilbage, hvis sagsudviklingen viser sig at afvige markant fra ovenstående forudsætninger.

Mandekrisecentret har forespurgt, om konventionens artikel 8, hvorefter centralmyndighederne afholder sine egne omkostninger i forbindelse med anvendelsen af konventionen, strider mod § 17 a i lov om børns forsørgelse, hvorefter der ved ansøgning om ændring af et børnebidrag som udgangspunkt skal betales et gebyr.

Efter konventionens artikel 20, stk. 1, litra b, er det en betingelse for at anerkende en afgørelse fra en anden konventionsstat, at sagsøgte har anerkendt domsstatens kompetence enten udtrykkeligt eller ved at tage stilling til sagens realiteter uden at bestride kompetencen ved først givne lejlighed. Mandekrisecentret ser et problem i, at en potentiel bidragsbetaler ved at indlede en argumentation for sin sag uvidende kan komme til at acceptere afgørelseskompetencen hos en given myndighed og derved afskære sig fra at kunne bestride afgørelseskompetencen på et senere tidspunkt. Medmindre den pågældende myndighed informerer parterne herom, bør myndigheden efter Mandekrisecentrets opfattelse ex officio sikre, at myndigheden har afgørelseskompetencen, samt at en eventuel konkurrerende afgørelseskompetence hos en anden myndighed bliver tydeliggjort.

Efter konventionens artikel 22, litra d, kan en afgørelse nægtes anerkendt og fuldbyrdet, hvis den er uforenelig med en afgørelse, der er truffet enten i den anmodede stat eller i en anden stat mellem de samme parter i en tvist om samme genstand og på samme grundlag, og sidstnævnte afgørelse opfylder betingelserne for anerkendelse og fuldbyrdelse i den anmodede stat. Mandecentret mener, at det er uklart, hvilken afgørelse der skal anerkendes og fuldbyrdes, hvis flere afgørelser opfylder betingelserne for anerkendelse og fuldbyrdelse i den anmodede stat.

Endelig efterlyser Mandecentret klare regler for samspillet mellem staterne i de tilfælde, hvor bidragsmodtageren selv kan bestemme, i hvilken stat en ansøgning om fastsættelse eller forhøjelse af bidrag indgives, herunder i stater hvor børnebidrag er markant højere end i Danmark.

Foreningen Far rejser meget skarp kritik af lovforslaget og henviser til, at en dansk myndighed efter konventionen ikke kan nægte at anerkende og fuldbyrde udenlandske afgørelser, der indeholder urimeligt høje bidrag. Anerkendelse og fuldbyrdelse kan heller ikke nægtes, selvom bidragsbetaleren ikke har kontakt med barnet. Foreningen

finder således ikke, at lovforslaget indeholder tilstrækkelig beskyttelse af bidragsbetalerne og de involverede børn.

4. Social- og Indenrigsministeriets bemærkninger

Lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.1.3., er tilrettet efter bemærkningerne fra Datatilsynet.

Efter bemærkningerne til § 17 a i lov om børns forsørgelse om gebyr ved for ansøgning om ændring af et børnebidrag skal der ikke betales gebyr, i det omfang dette følger af Danmarks internationale forpligtelser. Konventionens artikel 14 og 15 indeholder bestemmelser om "gratis retshjælp", herunder fritagelse for gebyrer. Når konventionens betingelser for gebyrfritagelse er opfyldt, kan Statsforvaltningen ikke opkræve det gebyr, der følger af § 17 a i lov om børns forsørgelse. Dette præciseres i lovforslaget (de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.1.).

Når Statsforvaltningen modtager en ansøgning om fastsættelse eller ændring af børne- eller ægtefællebidrag, og en eller begge parter har bopæl i udlandet, fremgår det af vejledning om børne- og ægtefællebidrag, at Statsforvaltningen altid skal undersøge, om der er international kompetence til at behandle sagen i Danmark. Har Statsforvaltningen ikke kompetence til at behandle sagen, skal ansøgningen afvises.

Efter bemærkningerne til artikel 22, litra d, skal det afgøres konkret, i hvilket omfang afgørelser, der helt eller delvist er uforenelige, skal anerkendes og fuldbyrdes. Dette præciseres i lovforslaget (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.5.).

Konventionen indeholder ikke regler om, i hvilken konventionsstat en sag om underholdspligt kan behandles. Dette afgøres efter lovgivningen i hver enkelt stat, idet dog konventionens artikel 18 indeholder visse begrænsninger i konventionsstaternes kompetence. Efter artikel 20 kan en afgørelse fra en anden konventionsstat kun anerkendes og fuldbyrdes, hvis sagen havde en vis tilknytning til domsstaten, typisk fordi bidragsmodtageren eller sagsøgte boede i domsstaten ved anlæggelsen af sagen. Bidragsmodtageren har således ikke fuldstændig valgfrihed med hensyn til, i hvilken stat en sag om fastsættelse eller forhøjelse af bidrag skal behandles, hvis afgørelsen efterfølgende skal kunne anerkendes og fuldbyrdes i en anden konventionsstat. Når parterne flytter fra en konventionsstat til en anden stat, kan der i denne stat træffes en ny afgørelse om underholdspligten, hvis lovgivningen i den pågældende stat giver mulighed herfor. Denne afgørelse skal respektere tidligere afgørelser fra andre konventionsstater, hvis afgørelserne opfylder konventionens betingelser for anerkendelse, hvorfor den nye afgørelse typisk vil vedrøre den fremtidige underholdspligt. Hvis flere afgørelser er helt eller delvist uforenelige, skal det som nævnt ovenfor afgøres konkret, i hvilket omfang afgørelserne skal anerkendes og fuldbyrdes.

Konventionen indeholder efter artikel 22 visse muligheder for at nægte at anerkende og fuldbyrde en udenlandsk afgørelse om underholdspligt. Anerkendelse og fuldbyrdelse kan navnlig nægtes, hvis anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelsen strider imod grundlæggende retsprincipper (ordre public) i den anmodede stat, eller hvis afgørelsen blev truffet, uden at bidragsbetaleren var til stede (udeblivelsesdom), og bidragsbetaleren ikke var blevet underrettet om sagen og ikke har haft mulighed for at varetage sine interesser, gøre indsigelse eller appellere afgørelsen. Dette giver efter ministeriets opfattelse en bidragsbetaler mulighed for at varetage sine interesser i sager om inddrivelse af underholdsbidrag fra andre konventionsstater. Denne mulighed svarer til de muligheder, der findes i de andre konventioner om underholdspligt, som Danmark har tiltrådt.

Det bemærkes, at ordre public-forbeholdet har et meget snævert anvendelsesområde og derfor i udgangspunktet ikke giver mulighed for at helt eller delvist at nægte at fuldbyrde afgørelser, der indeholder bidrag, der er væsentligt højere end efter dansk ret.

En afgørelse herom træffes efter en konkret vurdering. Dette præciseres i lovforslaget (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.5).

Det bemærkes videre, at fastsættelse eller inddrivelse af børnebidrag efter dansk ret ikke er betinget af, at bidragsbetaleren har mulighed for at have kontakt med barnet. Ordre public-forbeholdet giver derfor ikke en dansk myndighed mulighed for at nægte at inddrive et udenlandsk bidrag under henvisning til, at bidragsbetaleren er afskåret fra at have kontakt med barnet.